

RECENZE KNIHY

Vnitřní prostředí (Jabor, A. a kolektiv)
Grada Publishing 2008, 531 stran

Recentní monografie je členěna do osmi rozsáhlých kapitol, doplněna řadou samostatných příloh, exaktním seznamem použité časopisecké a monografické literatury, kvalitně zpracovaným rejstříkem a speciálním vydáním Encyklopedie laboratorní medicíny pro klinickou praxi 2008 na vloženém CD ROM.

Tematicky je látka zpracována ve třech samostatných celcích: první je vyčerpávající popisná část komponent vnitřního prostředí, vždy i se závěrečným kritickým přehledem metod jejich vyšetření, druhý je věnován jejich regulačním mechanismům na molekulární, orgánové a systémové úrovni, třetí – nejrozsáhlejší – klinickým aspektům poruch vnitřního prostředí, a to jednak formou obecnějšího patofyziologického a patobiochemického přístupu (poruchy hydratace a acidobazického metabolismu), jednak na úrovni jednotlivých orgánových poruch (srdeční, renální, jaterní, multiorgánové selhání, rhabdomyolýza aj.).

Jedná se o mimořádně potřebnou monografii, která tč. nemá ve světovém písemnictví obdobu. Problematika poruch vnitřního prostředí dnes – bez výjimek – zasahuje v mnohem větší míře než dříve a často značným nebo i rozhodujícím způsobem do diagnostiky, léčby a monitorování průběhu onemocnění ve všech lékařských oborech a to tím více, čím je onemocnění závažnější a čím náročnější je jeho léčba (především invazivní).

V kontrastu s tím hodně lékařů přistupuje k problematice poruch vnitřního prostředí spíše jen na základě zkušeností přejímaných od svých starších spolupracovníků, ne vždy na základě studia a osvojení si racionálních základů svého empirického jednání. Platí to především u těch lékařů chirurgického zaměření (chirurgie, ortopedie, gynekologie, urologie), kteří se někdy více orientují na technickou stránku svého oboru (kde získávání empirických zkušeností hraje velmi značnou roli), méně na zvládnutí problematiky předoperačního stavu a pooperačního průběhu, které vyžadují více osvojování si teoretických vědomostí.

Získávání znalostí v problematice poruch vnitřního prostředí je náročné, vyžaduje v určité – ne malé – míře i zvládnutí fyzikálně chemických i matematických principů a postupů. Přispívá k tomu i skutečnost, že

jak ve světovém měřítku, tak i u nás chybí vhodná, moderní monografie ke studiu. Nejedlého monografie z roku 1980 byla ve své době vynikající, byla světovým unikátem, protože špičkoví světoví pracovníci v oboru (van Slyke, Astrup, Siggaard-Andersen, Fencel aj.) klinicky orientovanou monografii nikdy nenapsali. Dnes je již poněkud zastaralá, navíc vždy byla pro náročnost, s jakou byla napsána, pro lékaře dost obtížně „čtivá“.

Monografie prof. Jabora je podle mého názoru velmi vhodně koncipována a zpracována. Autor je žákem dr. Nejedlého, vyrůstal na jeho pracovišti, má mimořádné znalosti v matematice, byl Nejedlým systematicky veden ke klinické práci, především právě v oblasti poruch vnitřního prostředí. Měl tu šťastnou možnost, že mohl pracovat na některých problémech s prof. Fenclem z Bostonu a díky výsledkům své práce se dostával do kontaktu se špičkovými pracovníky v této problematice (O. Siggaard-Andersenem, P. Astrupem aj.).

Pokud by monografii o vnitřním prostředí chtěl dnes napsat někdo sám, nevyhnul by se ve značné míře jen kompilaci v oblastech, které klinicky prostě pro jejich náročnost a specifitu nemůže obsáhnout (např. problematiku dětí, starých osob, gravidních, problematiku velmi úzkých specializací – osteologie, respirací aj.). Prof. Jabor však dokázal velmi šťastně zvolit a využít autorské spolupráce řady vynikajících odborníků, kteří jsou v denním kontaktu s praxí.

Kniha má velmi vyváženou koncepci, je psaná čtivě, pěknou češtinou, je na ní vidět tematická „kázeň“, velmi šikovné a přínosné jsou závěry pro praxi na konci kapitol, velmi cenné přílohy, jejichž obsahem se tak nezahluje text.

Nejedlý, Jaborův učitel, často upozorňoval, že nemocný nikdy nestůně podle jednotlivých lékařských oborů, že stůně vždy celý. Právě komplexní pojetí monografie Jabora et al. takový přístup k diagnostice a hodnocení poruch vnitřního prostředí nabízí. Může významným způsobem přispívat k zlepšení a zdokonalení péče o nemocné snad ve všech oborech péče o zdraví.

Prof. MUDr. M. Engliš, DrSc.

anesteziologie & intenzivní medicína

PŘEDPLATTE SI!

Časopis České společnosti anesteziologie,
resuscitace a intenzivní medicíny
a České společnosti intenzivní medicíny

4
2009



Tento časopis podporují firmy B. BRAUN MEDICAL, s.r.o. a CHEIRÓN a. s.

VYDÁVÁ
ČESKÁ LÉKAŘSKÁ
SPOLEČNOST
J. E. PURKYNĚ



ČESKÁ SPOLEČNOST
INTENZIVNÍ MEDICÍNY

ZÁVAZNĚ OBJEDNÁVÁM ČASOPIS

anesteziologie & intenzivní medicína

Jméno, příjmení, organizace:

.....

Zasílatel adresa:

Fakturační adresa:

IČO: DIČ:

E-mailová adresa:

Podpis, razítko:

Datum:

Objednávku zasílejte na adresu:

Česká lékařská společnost J. E. Purkyně
Sokolská 31, 120 26 Praha 2

případně na e-mail: spalova@cls.cz, nebo tel.: 296 181 805